

FİKİR PERVER

Fikir, Sanat ve Edebiyat..

SAYI 60 TEMMUZ 2024

Hafızasıyla yaşayan devler

Ey Türk Gençliđi,

Birinci vazifen, Türk istiklâlini, Türk Cumhuriyetini, ilelebet, muhafaza ve müdafaa etmektir. Mevcudiyetinin ve istikbalinin yegâne temeli budur. Bu temel, senin, en kıymetli hazinendir. İstikbalde dahi, seni, bu hazineden, mahrum etmek isteyecek, dahilî ve haricî, bedhahların olacaktır. Bir gün, istiklâl ve cumhuriyeti müdafaa mecburiyetine düşersen, vazifeye atılmak için, içinde bulunacağın vaziyetin imkân ve şerâitini düşünmeyeceksin! Bu imkân ve şerâit, çok nâmûsait bir mahiyette tezahür edebilir. İstiklâl ve cumhuriyetine kastedecek düşmanlar, bütün dünyada emsali görülmemiş bir galibiyetin mümessili olabilirler. Cebren ve hile ile aziz vatanın, bütün kaleleri zaptedilmiş, bütün tersanelerine girilmiş, bütün orduları dağıtılmış ve memleketin her köşesi bilfiil işgal edilmiş olabilir. Bütün bu şerâitten daha elîm ve daha vahim olmak üzere, memleketin dahilinde, iktidara sahip olanlar gaflet ve dalâlet ve hattâ hıyanet içinde bulunabilirler.

Hattâ bu iktidar sahipleri şahsî menfaatlerini, müstevlilerin siyasi emelleriyle tevhit edebilirler. Millet, fakr-u zaruret içinde harap ve bîtap düşmüş olabilir.

Ey Türk istikbalinin evlâdı! İşte, bu ahval ve şerâit içinde dahi, vazifen; Türk İstiklâl ve cumhuriyetini kurtarmaktır!

Muhtaç olduğun kudret, damarlarındaki asîl kanda, mevcuttur!

K. Atatürk

2017 senesinde başlattığımız "Geleceğimiz Kitapta" adlı köy okullarına kütüphane kurma projemizi sürdürürken ülkemizdeki genç yazarların ülkesine seslenmesi için 2019 Ağustos ayı itibariyle Fikirperver Dergi olarak karşınızdayız. Amacımız gençlerin hislerini bu dergi vasıtasıyla yazıya dökmesidir. Keyifli okumalar dileriz.

Yazarlarımız

Asya Alin Arslan
Betül Utcu
Demet Antepüzümü
Elif Güzel
Esra Akdaş
Fatma Kaya
Furkan Özçelik
İsmail İğdeli
Mehmet Ali Keskinlilç
Melis Özşahin
Mürsel Koç
Rafiye Öztürk Kalaycıoğlu
Selma Muştı
Mürsel Koç
Şehnaz Orhan

Sizden gelenler

Önder Koç
Mürsel Koç
Rafiye Kalaycıoğlu

Editörlerimiz

Merve KAKICI
Meryem ÇAYCI
Özgür AKTAŞ
Firdevs İZGÖREN

Kapak İllustrasyon

Büşra AYRANCIOĞLU

Tasarım

Sıla ERGÜN

Sesli Dergi

Sılanaz KALENDER

İletişim

Büşra AYRANCIOĞLU

Dijital Medya

Mehmet Akif YARDIM
Büşra AYRANCIOĞLU
Şüheda BİCE
Buse ÇETİN

2019 yılında ülkemizin gençlerinin isteklerini dile getirmek için oluşturulan Fikirperver dergi' de siz de yazmak isterseniz bizimle mail yoluyla iletişime geçebilirsiniz.

60.Sayı

Temmuz/2024

fikirperverdergi.com

▶ Fikirperver Dergi

📷 🐦 fikirperverdergi

fikirperverdergi@gmail.com

Geleceğimiz Kitapta

Kasım 2017' de üniversite öğrencileri tarafından köy okullarına kütüphane projesi bugün itibariyle ulaşmıştır. İncelemek için sosyal medya hesaplarını ziyaret edebilirsiniz.

▶ Geleceğimiz Kitapta

📷 🐦 @gelecegimizkitapta

PLATONYA'DA BİR KABARE

Kendimin içinde bir ben daha yok artık
Ne yaşandıysa saydam ne gizlediysem transparan
Dokunduğum yerlerde parmak izim yok artık
Yavaş yavaş yürürken hızlı hızlı yok olmala
Sinemde bir katran var, kaç paket sigara ve kaç çeşit yıkılmalar
Bitmez dediğim her gecenin izlerini taşıyorum
O kadar yorgunum ki tek bir damla ruhum ve bedenimden taşıyorum.

Çıplak bir yalan karşımda ölüm kadar gerçek
İkircikli varlıklara insan denir elbet
Dünüm, bugün, yarın hepsi zamandan bir pençe
Fısıltılar şeytan kulaklarımda buz gibi
Bacaklarım mekandan ve algıdan kopuk
Kuruntular sofrası tüm hislerim obur
Akıl işi değil sevgi, salaklığım kurul
Dünüm, bugün, yarın hepsi aynı sonum.

Platonya bir intihar sonrası tüm sınırlarını hacmi olan her şeye kapattı,
Ki mimarı bendim o yüksek binaların, bu vicdan azabıyla yaşamak güneşimi kararttı,
Göz bebeklerim bir hayli büyük artık
Senelerdir tek aradığım şeyi bile bulamıyorum
Bıraktığım yerdeysen bile emin ol ulaşmak zorunda olduğum her şeyden bunalıyorum,

Nefes nefese değil yolculuk bilek jilete
Habil Kabil'e, Havva Adem'e
Ben kendime ve tüm insanlık gerçeğe
Muhtaç eden öldürür beden kefene
Fecre indi kara haber; tuncun beyazıyla aynı görevi görüyormuş bulutlardaki siyah yel
Bir kere bile gelmeye güvenmemi bekleme,
Atlas'ı bile kambur eden şu misketi omuzlarımdan alman gerek
Çürüyorum bak, göz yaşlarımı silen parmaklarındaydı hayat
Bir ergen heyecanıyla çocukluğum bayat
Kalk, beni burdan al lütfen
Adımın geçtiği tek bir satır kalmasın
Çekiniyorum beni ben yapan bütün her şeyden
Çekiliyorum beni yitirmesi gereken bütün ellerden

Furkan ÖZÇELİK

BİR UMUDUN SABRI

Bir bireyin yaşamında değişim gerçekleştiğinde, genellikle ona teselli etmeye çalışırız ya da o durumun ciddiyeti ve geçiciliği konusunda ona bilinç kazandırmaya çalışırız. Bu çabalarımızın temelinde, kişiye umutlu olması gerektiğini vurgulamak yatar. İnsanların yaşadıkları zorluklarda umudu korumalarını sağlamak, sadece o anki sıkıntıları değil, aynı zamanda geleceği de daha olumlu bir perspektiften görmelerini sağlamak amacını taşır. Bu düşünce, sadece bir kez değil, sürekli olarak dile getirilmesi gereken bir gerçekliktir.

Hepimiz bu gerçeği sürekli olarak hatırlamak ve başkalarına hatırlatmakla yükümlüyüz. Ancak bu hatırlatmaların her seferinde farklı bir derinlik kazanması ve etkileşim kurulan kişinin iç dünyasına daha derinlemesine nüfuz etmesi önemlidir. Çünkü umut, sabırla birleştiğinde âdeta bir dağın iki yüzü gibi birbirine yapışık hâle gelir. Bu kavramları birbirinden ayırmak, onları düşünmek dahi zordur çünkü ikisi de zorlu anlarda insanı ayakta tutan, geleceğe dair bir beklenti oluşturan temel değerlerdir. Bu nedenle, her ikisi de ayrı düşünülemez; umut ve sabır birbirine içsel bir bağlılık ile bağlıdır, birbirini tamamlarlar.

Günümüzde, çocuklardan gençlere, ailelerden yaşlılara kadar birçok kişiyi bu gerçeğe ikna etmek oldukça zordur. Modern yaşamın hızı ve teknolojinin etkisiyle, beynimiz genellikle her şeyin anında gerçekleşebileceğine dair bir yanılsama içine düşer. Ancak bu yanılsama, iş yükünün büyük bir kısmının vücutta hissedileceği gerçeğini göz ardı eder. Beyin, bir şeyin ne kadar çabuk olabileceğine odaklanarak, beden gerçeğini göz ardı eder ve bu da alınan kararların bedelini ödeme noktasında sorunlara yol açabilir.

Bir karar alındığında, genellikle bedenin bu karara ne kadar uyumlu olduğu göz ardı edilir. Ancak asıl önemli olan, beyin ve beden arasındaki uyumun sağlanmasıdır. Beyin, hemen sonuç alabileceği bir seçenek üzerine kararlar alırken, bedenin bu süreçte nasıl etkileneceği genellikle göz ardı edilir. Bu noktada, kararların alınmasının ardından vücudun ahengini gözden geçirmek ve bedenin bu değişikliklere uygun olup olmadığını değerlendirmek önemlidir. Çünkü alınan kararların bedeni ne kadar etkileyeceği, birçok durumda kararın ne kadar sürdürülebilir ve sağlıklı olduğunu belirleyebilir. Beyin ister ki, başarılı olmak, -bu kavramın içerisi-

ni herkes kendince doldurabilir- vücutta ister ki yorulmamak. Aslında birbirine zıt gibi görünen bir hadise var karşımızda değil mi? Aslında öyle değil. Şu an kaç yaşında olursak olalım, beynimizin ve vücudumuzun bu zamana kadar yapması gerekip de yapmadığı her şeyin, bedelinden kaynaklı bir zorluk içerisindeyizdir. Bu iki önemli organların ahengini yani fitratını bozduğumuz için şuan olayı değerlendirmeye aldığımızda problemle karşılaşmaktayız.

Bu iki önemli organ, beyin ve beden, birbiriyle uyum içinde çalışmadığında ortaya çıkan zorluklar hem fiziksel hem de zihinsel sağlığı olumsuz etkiler. Başarı için çaba harcamak, genellikle bedeni zorlayan bir süreçte birlikte gelir. Ancak, bu çabanın meyvesini alma arzusu, beyin tarafından yönlendirilir. Bu noktada, başarı ve yorgunluk arasında bir denge kurmak, hayatın her aşamasında önemli bir hedef hâline gelir.

Şu an içinde bulunduğumuz zamanda, geçmişte yapılmayan veya ertelenen sorumlulukların bedeliyle yüzleşiyoruz. Bu durum, beyin ve beden arasındaki ahengin kaybolduğu, fitratın bozulduğu bir noktaya işaret eder. İnsanlar olarak, bu ahengi tekrar kurmak ve düzeltmek için çaba harcamak hem mental hem de fiziksel sağlığımızı güçlendirmek adına hayati bir önem taşır.

Bu zorlukları aşmak ve sağlıklı bir denge kurabilmek için, hem beynimizin hem de bedenimizin ihtiyaçlarını anlamak ve bu iki önemli organ arasında bir uyum sağlamak gereklidir. Başarı, sadece zihinsel bir çaba ile elde edilemez; bedenin de bu süreçte desteklenmesi ve korunması önemlidir. Bu şekilde, başarıya giden yolda yorulmak, sağlığımızı olumsuz etkilemeden mümkün olabilir.

Sonuç olarak, beyin ve beden, hızlı ve yavaş ilerleyen iki organ gibidir. Bu ikisi arasında uyumu yakalayabilirse kişi başarılı bir yaşam sürdürebilme üzerinde merkezi bir rol oynamaktadır. Bu ikisinin arasındaki uyumu yakalayabilmenin bir yolu da zaman içinde yerine getirilmesi gereken sorumlulukların o süreçte yerine getirilip öğrenilmesi gereken davranışlarla adım adım kişinin kendisinin tahammül gücünün hatta bekleyebilme yeteneğinin gelişmesiyle oluşmaktadır. Bu demek oluyor ki fitratı bozmadan hayata devam edebilmek en büyük başarıdır.

SELMA MUŞTUOĞLU

KAMBOÇYADAN GELEN FİL RESMİ

Evimin girişinde Kamboçya'dan gelen sulu boya bir resim var. Bu resimde bir fil ve üzerinde bakıcısı (mahout) var. Bu ayın konusu "fil" olunca hemen aklıma o resim geldi. Daha önce bir Podcast'te insan aklı, zihni, iradesi ile fil ve filin bakıcısı/idarecisi arasında bir ilişki kurulmuştu. Tam olarak hatırladığım, filin koca gövdesini idare eden, onu yönlendiren, filin üzerinde küçücük kalan bir insan ve onun aklı, iradesi şeklindeydi. Resimde betimlenen fil ve üzerindeki bakıcısı/idarecisi, insanoğlunun sahip olduğu potansiyelin güzel bir anlatımı. Fil, gücü ve kudreti temsil ederken, bakıcısı/idarecisi ise bu gücü kontrol eden aklı ve iradeyi simgeliyor. Bu resim, insanın hayatını ve potansiyelini doğru yönlendirme, insanın kendi içine yapacağı yolculuğuna derin bir bakış açısı sunuyor.

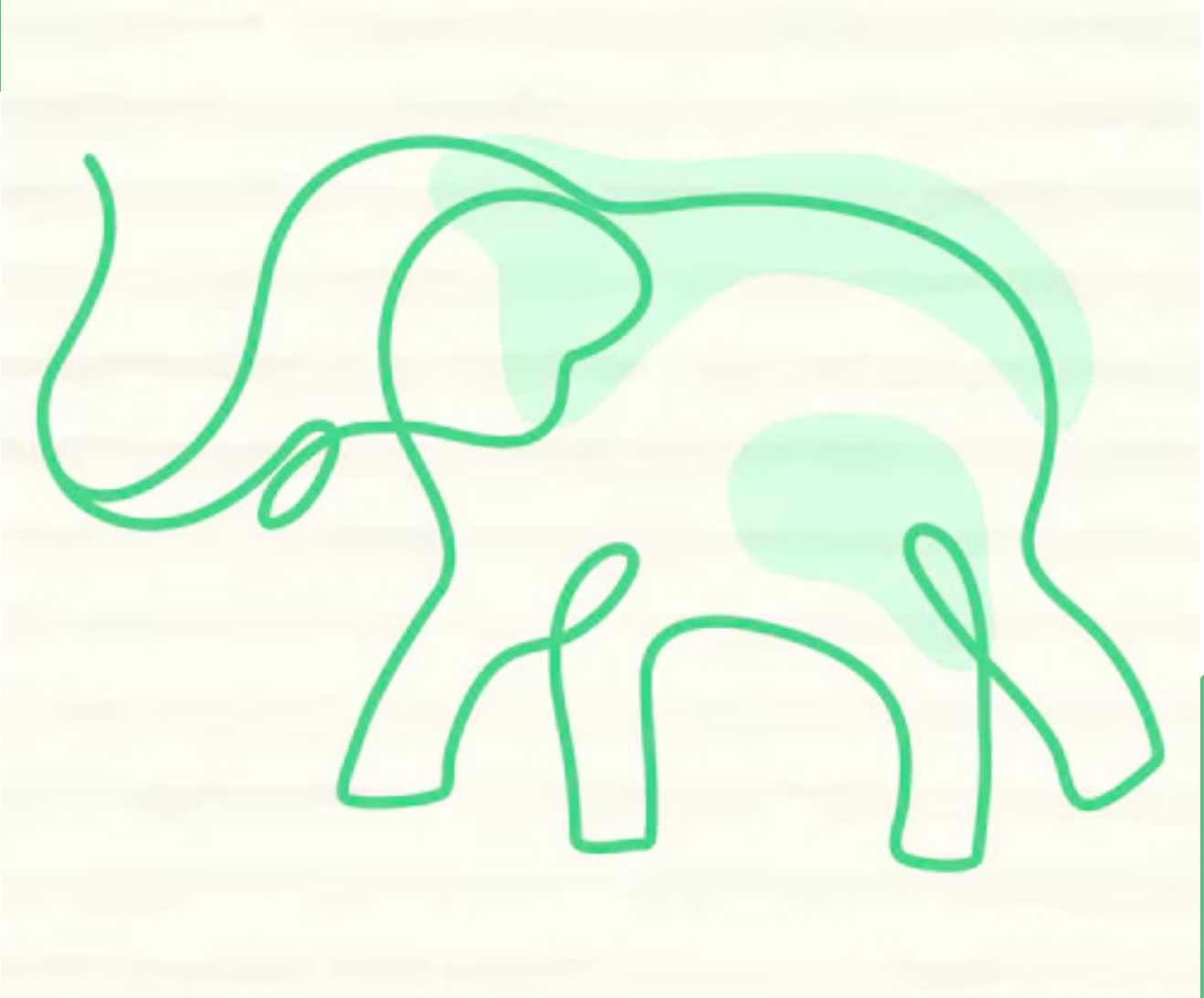
İnsan yaşamı, bize verilen süreyi nasıl kullandığımızla ilgilidir. Yalın Alpay bir söyleşisinde özetle şöyle diyor: "365 günden oluşan bir yıl, herkes için aynı çalışma, alımlama, çevreden veri çekme olanakları sağlamaz. Herkes aynı zaman dilimi içerisinde farklı veri çeker, farklı deneyimler başından geçer. Fiziksel özellikleri, genetik özellikleri farklıdır. Tüm bunlar alımlarımızı etkiler. Bütün bu alımlama sonucunda, 365 gün sonunda, çektiği veri, verilerin üzerinde kurduğu bağlantı, düşünceler farklılaşır. Bu yüzden zamanın kullanımı herkeste farklı yaşanmaya yol açabilir."

Sonuç olarak, her birimize eşit olarak verilen 365 gün, aslında yaş almakla, yaşlanmakla değil, bu süreyi nasıl değerlendirdiğimizle ilgilidir. Önemli olan zamanı ne kadar verimli kullandığımızdır. Bu, hayatımızın her alanında geçerlidir. Bisiklet sürmeyi öğrenmek bir gün alabilir, ancak saatte 20-25 km. hızla gidebilirsiniz. Otomobil kullanmayı öğrenmek 20 gününüzü alır, fakat 150 km. hızla gidebilirsiniz. Yarışa geç başlarsınız, fakat daha hızlı yol alabilirsiniz. Uçak kullanmayı öğrenmek bir buçuk yılınızı alır, ama artık o kadar hızlanmışsınız ki herkese tur üzerine tur bindirirsiniz.

Fil metaforu, insanın içinde bulunduğu durumu anlamak için güçlü bir araçtır. Filin kocaman gövdesi, insanın sahip olduğu potansiyeli temsil ederken, filin bakıcısı/idarecisi ise aklı ve iradeyi simgeler. Bu irade sayesinde, insan gücünü etkili bir şekilde yönetip kullanabilir. Ancak bu kontrolü sağlamak, dikkatli bir çaba, disiplin ve sürekli bir öğrenme süreci gerektirir. Her bir gün, yeni bilgiler edinmek, yeni yetenekler geliştirmek ve var olan potansiyelimizi daha da ileri taşımak için bir fırsattır. Hayat, bize verilen potansiyeli en iyi şekilde değerlendirmekle ilgilidir. Fil metaforu, bu değerlendirmenin önemini vurgular. Güçlü özelliklerimizi doğru bir şekilde kullanmak ve etkili bir şekilde yönetmek, yaşamımızı daha anlamlı hale getirir. İrade ve akıl, bu süreçte rehberimiz olmalıdır. Tatbikî irademize ve akımıza sevgi dolu bir kalp, yüce bir gönül ve berrak bir zihin eşlik etmelidir. İşte o zaman rehberliğimizin her eylemi, öznesi sevgi dolu kalple birlikte hareket ederek çevresine iyilik, güzellik ve fayda sağlar. Çevresini dönüştürür, değiştirir, zenginleştirir ve büyütür.

365 gününüzü gönlünüzün muradına erişmek için değerlendirmeniz ve çevrenizde sizi büyüten, değiştiren, zenginleştirenlerin olması ve ona sıkıca sarılmanız dileğiyle sağlıklıca kalın hoşça kalın.

Mehmet Ali KESKİNKILIÇ

YANSIMA

Gün batımına sıkışıp kalmıştı zaman.
Beni aşka bulayan bir şiir değil, işte böyle bir zaman
Bende büyü,
Güneşin denize yansıması değil,
Boz bozkırlara düşen dağların gölgesi,
Kimsesizliğinde saklı zirvesi
Denizin esnekliğine kafa tutan sertliği
Güçlü rüzgârlar da dalgasız, hep kendi.
Ne de gökten alıyor rengini
Griliği özünde gizli.

Elif GÜZEL

EZOĞELİN ÇOR

İçerdeki hafif inilti ve yataktaki dönüş hissiyatlarının yarattığı ruhsal kasvete rağmen, odanın az yırtık da olsa beyaz desenli duvar kağıtları, açık beyaz perdeler, kırışmış toplanmış beyaz desenli yatak nevresimi, ister istemez odaya bir ferahlık veriyor, güneş içeri girerken ağır havayı dağıtıyordu. Odaya sinmiş hafif ter kokusu gene de burnumu rahatsız ediyor, her ne kadar banyo yapmaya razı edemediğimiz hastanın, kol altları ve bacak aralarını Hayriye Abla sabunlasa da bu kekremsi koku bir türlü bizi terk etmiyordu. Bu o kadar zihnime sinmişti ki, tiksindiğim koku alıştığım bir şey olmuş, iş yerinde bile zaman zaman bunu duyar hâle gelmiştim. Yatağın hemen karşısındaki berjerden mahmur ve uykulu bir şekilde kalkıp hafif soluklaşmış kirli beyaz perdeleri ve ortadaki camı hızlıca açtım. Hasta, yatağından boğuk, kartlaşmış bir sesle söylenmeye başladı.

“Sana kaç kere söyleyeceğim üşüyorsun açma diye. Bu Hayriş de açıp duruyor ha bire.”

Onun homurdanmasını duymamış gibi yaparak kollarımı pervaza dayayıp sokağa baktım. Eskiden olsa annemi duymazdan gelme diye bir şeyim olabilir miydi ki? Maazallah! Şimdi o aciz kalınca, işler ne kadar da kolaylaşıyor muş meğer. Buradaki soru, tabii ki en çok kimin aciz olduğu idi, benim mi onun mu? Hiçbir sorumu karşılıksız bırakmayan Melek bile buna hiç cevap vermedi.

Huzur Apartmanı, Yuva Apartmanı, Kardeş Apartmanı, Neşe Apartmanı karşı sokakta sıralanırken, apartmanlar da insanlar gibi dışarıdan nasıl gözükmeleri gerekirse öyle adlandırıyorlar kendilerini diye düşündüm. Aykırılık yok, farklı düşündürecek bir isim yok. Neden isimleri Yas, Üzüntü, Zulüm, ya da Utanç apartmanı değil? Mahremelerde, duvarların arasındakilerde, hep kardeş, hep mutlu, hep huzurlu, hep masum yaşayıp gidiyorlar öyle mi? Sömürsüz, rezaletsiz, ezip, ezilmeden... En alt katta yaşayan Süleyman Amca gözüme ilişti. Cam pervazındaki çiçeklerini özenle suluyordu. Kayıp delikanlısını yıllardır bulamamışlar, belki de artık öldüğünü düşündüğü oğlunu yıkayamadan, her gün hem sokağı hem de çiçeklerini yıkardı özenle. Dışarıdan sıcak ekmek kokusu yayılırken, Hayriye Abla nerede kaldı diye düşündüm. Şu annemi ve odayı bir düzenleseydik bir an önce diye de hayıflanmadan edemedim kendi kendime.

Arkamı döndüm, annem kendi yastıklarını hafif yükseltmiş, yarı oturur vaziyette, çatık kaşları ve mutsuz suratı ile bana bakıyordu. Hâlâ güzeldi ama mutsuzluk, kahverengi badem gözlerini karartmış, yüzündeki kargaşa dolgun dudaklarını beyazlatmış ve inceltmiş, çaresizlik yüzünü çöktürmüştü. Pencerenin kapanması üzerine gene söylendi ve sonunda hiç cevap vermeden kapattım bende.

Çayı demledin mi Mustafa? Ne zaman getireceksiniz biraz peynir ek-

Şehnaz ORHAN

mek önüme, acımdan ölmemi mi bekliyorsunuz, diye ciyakladı.

Yok anne sonra çok kararıyor çay diyorsun ya, taze taze olsun demiştim. Zaten Hayriye abla daha ekmeği getirmedi, bugün pazar ya ancak gelir o da. Ben de hemen çayı demlemeye gidiyorum, dedim.

Bu tembel kadını da baban sarmıştı başıma, hâlbuki ablamın kadını öyle mi ya pire gibi dolaşüyor etrafında, hem de ablamın sağlığı yerinde iken. Ben ise zaten acılı kadını. Ölüm gördüm ben ölüm. Hangi kardeşimde bu kadar acı var ki? Ama Allahın işine bak kaderimi böyle yazmış, derken hem ağlamaklı hem de iniltili bir hâl aldı sesi.

Rahmetli babamı düşündüm hüznle. Gür tenor sesini, kırılmış saçlarını, anneme aşkla, bir o kadar da hayal kırıklığı ile bakan gözlerini, babacanlığını, bir türlü baba oğul olmayı tam yakalayamadığım koca gövdeli adamı. Gemi kaptanlığı ünvanını, üniformasını gururla taşır, bir tek annemin yanımda havası sönerdi bu güleç yüzlü adamın. Yokluğunda, bizi sürekli kendisine hizmete koşturan annem için, ablamla bana yardım etsin diye ayarlamıştı kapıcının karısı Hayriye Abla'yı. Mutfakta ağır ağır kahvaltıyı hazırlarken babamla buluşmalarımızın ne kadar az olduğunu hatırlayıp gene içim burkuldu.

Hayriye Abla'nın pişirdiği ezogelin çorbasının iştah açıcı kokusu her yere yayılırken, anneme ilaç, su, ıhlamur gibi ardı arkası kesilmeyen isteklerini de bu arada ben yerine getiriyordum. Gene şu tansiyon ilacını almamak için direndi. Tüm hâlsizliğine rağmen, gene ablalarının kocalarının fedakârlıklarını, yardımcılarının işe yararlılığını, kaderlerinin kendisi gibi onları vurmadığını anlatıp durdu, öfkeyle. Hayriye Abla sonunda dumanı tüten çorbayı getirdiğinde bunu içip biraz uyur da dinleniriz hepimiz diye düşündüm.

Birinci kaşığı üfleyerek ağzına verdi kadıncağız. Suratı gene memnuniyetsiz bir hâl aldı ama Hayriye Abla biraz daha içmesi için ısrarcı oldu.

Derken bir hıklama sesi işittik donduk kaldık ve annemin başının birden düştüğünü gördük. Her şey ama her şey bir anda olmuştu.

Aaaah Mustafa! Ezogelin çorba yüzünden oldu, tıkanı herhâlde, aaaah gitti kadın, diye abla bağırmaya ve dövünmeye başladı. Bense dondum kaldım birden. Yok abla pıhtı attı galiba, diyebildim sadece. Yanına oturdum, daha soğumamış elini tuttum, ablanın ezogelin çorbası çığlıkları arasında. Birden her şey seyir hâlinde geçti zihnimden; evdeki gürültülü teyze konuşmaları, babamın karabatak gibi bir var olup bir yok olması, kadınlar ordusu, nefret, suskunluğum, çığlıkları-mı içime atmam... Ve sonunda gelen meleğin huzuru...

Bu akşam göremem onu artık ama yarın cenazeyi defnettikten sonra artık daha çok görürüm sanırım.

BAY KLEKS'İN AKADEMİSİ-KLEKS ACADEMY

Yönetmen: Maciej Kawulski

Oyuncular:

Daniel Walasek, Antonina Litwiniak, Tomasz Kot, Sebastian Stankiewicz, Danuta Stenka, Piotr Froncewski

Tür

Macera

MDB Puanı:4.6

Anna babasını bekleyen ve doğum gününde bu bekleyişin hüsrarla bittiğini düşünen bir çocuktur. Ama macera yeni başlıyordu. Büyülü bir dünyanın kapıları ir okul aracılığıyla açıldı Anna'ya. Babasını bulabilmek sırrı çözebilmek için girdiği akademide aslında kendini, karakterini bulacaktı Anna. Filmde gerçeklik ve hayal gücü arasındaki ince çizgi de vurgulanıyor. Bay Kleks'in rehberliğinde öğrenciler kendilerini keşfedip potansiyellerini fark ederler.

...

Bugünün dersi: Ama Eleme

Ama eleme; ama kelimesinin elenerek yerine yani kelimesinin getirilmesidir.

Öğrenci: Ben aslında büyücü olmak istiyorum ama henüz hiçbir numarayı beceremiyorum.

Bay Kleks: Ben aslında bir büyücü olmak istiyorum bu yüzden tüm gücümle çalışacağım, çalışacağım, çalışacağım ve çok çalışacağım.

...

Bir çocuk masumiyetinde inanış Anna'nınki, babasına olan inancı ve hayata tutunuşu hayalleriyle. Bir yetişkin olsa böyle bir hik ye olmayabilirdi ama çocuk kalbi daima sevdiklerine inanmayı seçer. Film bende başlangıçta bu hisleri uyandırmıştı. Fakat ilerleyen dakikalarda gördüm ki tüm çocuklar yetişirken hem kendileriyle hem de sevdikleriyle olan bağlarıyla sınanarak büyüyor. Kurtların tarafından ise yaşlı bir büyüğün içindeki kin bir çocuğun kalbinde yer edinmiyor tam olarak çünkü kalbi hür ve zihni onca hayalle doluyken çocuk kurtların çevreleriyle kalpleri zıtlıyor. Şükür ki sonunda kalpleri galip geliyor. Tüm savaşları bitirecek olan kalplerimizdeki o yandır belki!

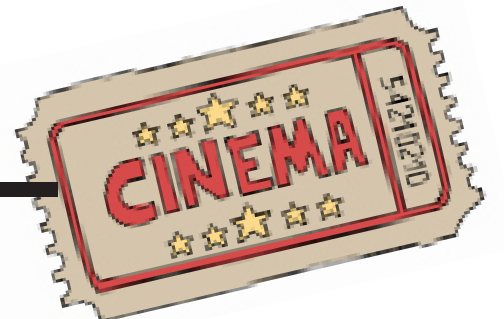
Kleks'in akademisi belki de kalplerimizi tamir etmeye çalışan hayal gücümüz, içimizdeki inancımız, iyiliğe ve güzelliğe olan ihtiyacımızdan doğan bir masaldır. Neden olmasın ki? Ve sonunda Anna'nın yalnız dünyasının kayıplarına rağmen yeşermesi ve hayallerindeki kalabalık doğum gününün gerçekleşmesi; şayet bir rüyaysa bile kocaman ve çok güzel pişmiş, kokan bir meyveli çörek hissi veren bir rüya. Bilirsiniz bazı rüyalar gerçek gibidir. Umut dolu hayallerinde gerçekleşmesi için önce kelimelerine umudu aşlamayı hatırlatan bir film olmuş. İşe temelden başlanmalı, yaşama rağmen.

Onların bu macera dolu yolcuğuna keyifle eşlik etmeniz dileğiyle;

İyi seyirler...

Asya Alin ARSLAN

FİLM KÖŞESİ

YORGUN

Yürek yol yorgunu,
Ezelden ebediyeteydi yolculuk,
Ömürde geçiyordu,
Zamanda...

Ya sürgün olacaktı hayat ya özgür,
Karlı dağlar gibi dimdik duracaktı başın,
En çok kendin olacaktın,
Yasak da olsa varlığı huzur,
Yokluğu hüznün...

Şifayla, zehir arası bir şey...
Zehri içsen de öleceksin; içmesen de...
Şifa umup, uzaktan seyredeceksin,
Bazen sert esecek rüzgâr, bazen ılık,
Bazen kavrulacaksın sıcağında,
Hasretinden...

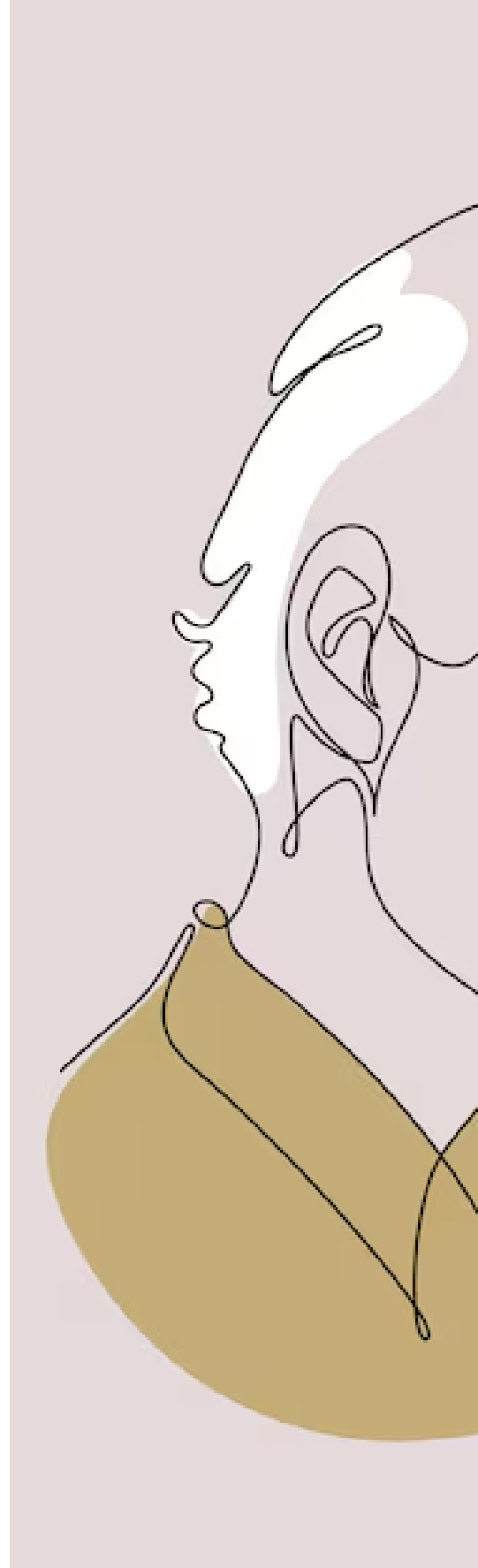
Yandığında serinleten yağmurun olacak
Nefessiz kaldığında nefesin olacak,
Yolunu kaybettiğinde pusulan;
Ömrüne yol olacak...

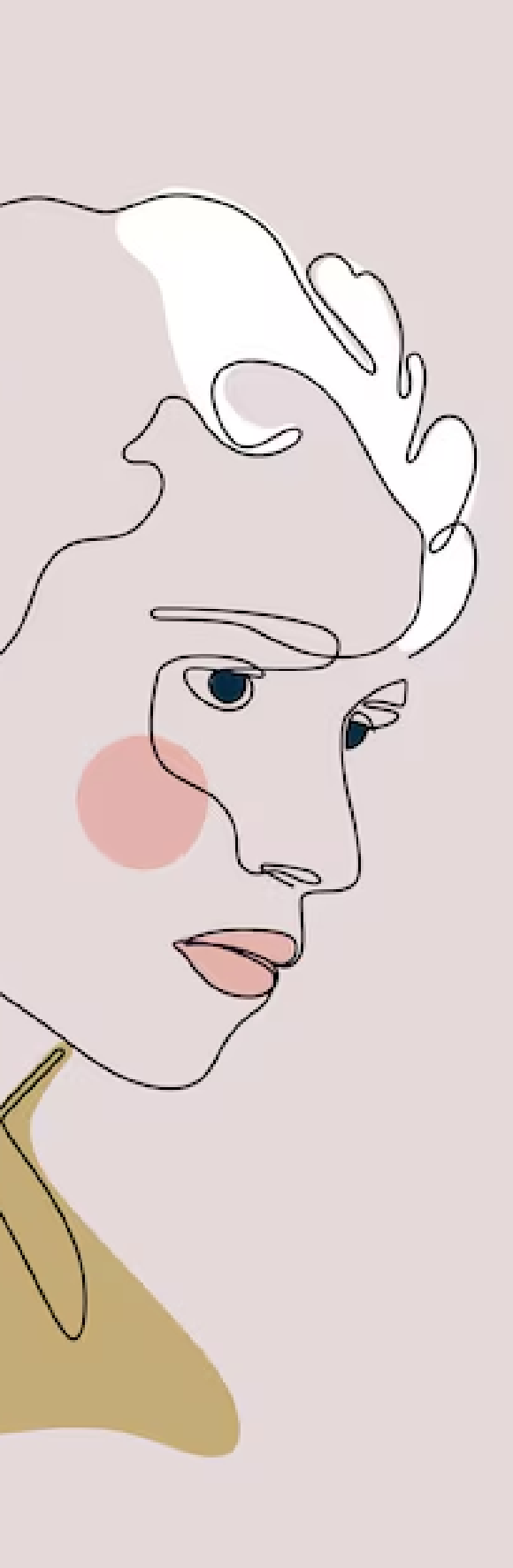
Rafiye ÖZTÜRK KALAYCIOĞLU

BİR GARİP İNSANCIK

Çoğu zaman ne istediğini bilmez insan; bir gün ölesiye yaşamak ister. Ertesin gün ise bir bakmışsın yaşamı boyunca istemediği kadar ölmek olmuş yegâne dileği. Bir hamur misali hayatın akışı yoğurur bendini en derininde ki özünü dahi. Bazen durmaksızın güler bazen durmaksızın ağlar. Bilhassa yalnızken epeyce dinler o kendini. Kimi zaman erişmeyi başarır duygularının harmonisine çoğu zaman ise öyle sanır. An gelir apaçık görünmek ister. Yeri gelir o zamanda öylece hayalet misali köşesine çekilir. İnsanoğlu bir gariptir. Ne istediğinin kesin olarak hiç farkında değildir. Anı öyle kaçırmak bakar ki anı olmuş o artık şehrin gürültüsü ise kalbinin pirüpak sesini örter. Tüm gün koşturmuş oraya buraya yetişmek için yetişmiş yetişmesine lakin gece olmuş gün bitmiş. Yeni bir gün daha doğacak mı onun için? Bilememiş. Gözünü kapamış tıkalı kulakları tam o anda açılmış. Bir bakmış ki her şeye yetişeyim derken özünü fizana kaçırmış. Farkına varmış farkına varmasına ama yine güneş göz kırptığında o aynı adammış. Anı değil anıyı kovalayan. Geceyi günlükmüş ve ona aitmiş gibi hep paylayan. Kendinden bıktıran güneşe yan baktıran... Görüyor musun aynada? Tam karşında, işte o adam!

Melis ÖZŞAHİN

ŞAKAKLARIMA YAĞAN KAR

İnsan bazen böyle, ömrü çürüyor gibi hissediyor. Yaşadığı günler bir hiç hükmünde kalıyor.

Hayalleri, yapmak istedikleri, yapabildikleri ve yapamadıkları arasında sıkışıp kalıyor. Kendine verilen bu eşsiz hayat nimetini, boşa harcamış gibi hissediyor. Hele ki yaş 40'a yaklaşınc... Şairin deyiimiyle; yolun yarısından, Dante gibi ömrün ortasından bile geçmişken...

Şakaklarıma kar yağdığı tam da o andayım. Daha az insan, daha çok yalnızlık ve sakinlik istediğim zamanlar... Bir kere gelmişiz bu dünyaya, oysaki yaşanacak ne de çok şeyimiz vardı. Mesela sevdiğimiz mesleği yapacaktık, çalışırken mutlu olacaktık, bisiklete binmeyi öğrenecek ve bir sahil kenarında masmavi denizi seyredip saçlarımızı savuran rüzgâra karşı çevirecektik pedalları. Daha çok kitap okuyacak, daha çok şehir görecektik. Hikâyesi olan sokaklar arasında dolaşp o ruhu hissedecektik. Belki bir enstrüman çalmayı öğrenip en güzel şarkıları söyleyecektik. Daha çok tiyatroya, sinemaya gidip daha az çalışacaktık. Trafikte daha az zaman geçirip sevdiklerimiz ile daha çok vakit geçirecektik. Ve belki de daha çok insan sevip daha az hayal kırıklığına uğrayacaktık. Şimdi daha az insan sevip daha çok kırıldığımız günlerden geçiyoruz. Hayallerimiz, sınırsız umman kadar büyük yaşadıklarımız ise sahrada bir avuç kum tanesi kadar küçük.

Ömür dediğin daha yapacak çok şeyim vardı derken, göz açıp kapayıncaya, bir nefes alıp verinceye kadar bitip tükenen zaman...

Esra AKDAŞ

FİL'İMSİ ŞEYLER

Bil bakalım. Kocaman kulakları ve uzun bir hortumu olan bir hayvan. 'Fi' ile başlıyor.

Yeğenimin bu çok zor sorusunu cevaplamakta çok zorluk çekmiştim zamanında. Bilmem siz sorunun cevabını hemen bulabilecek misiniz?

O zaman ne olduğunu bulamadığım bu hayvan, dergimizin bu ayki kapak konusu olduğu için biraz araştırayım dedim ve belki de çoğumuzun bildiği ilginç bilgilere ulaştım.

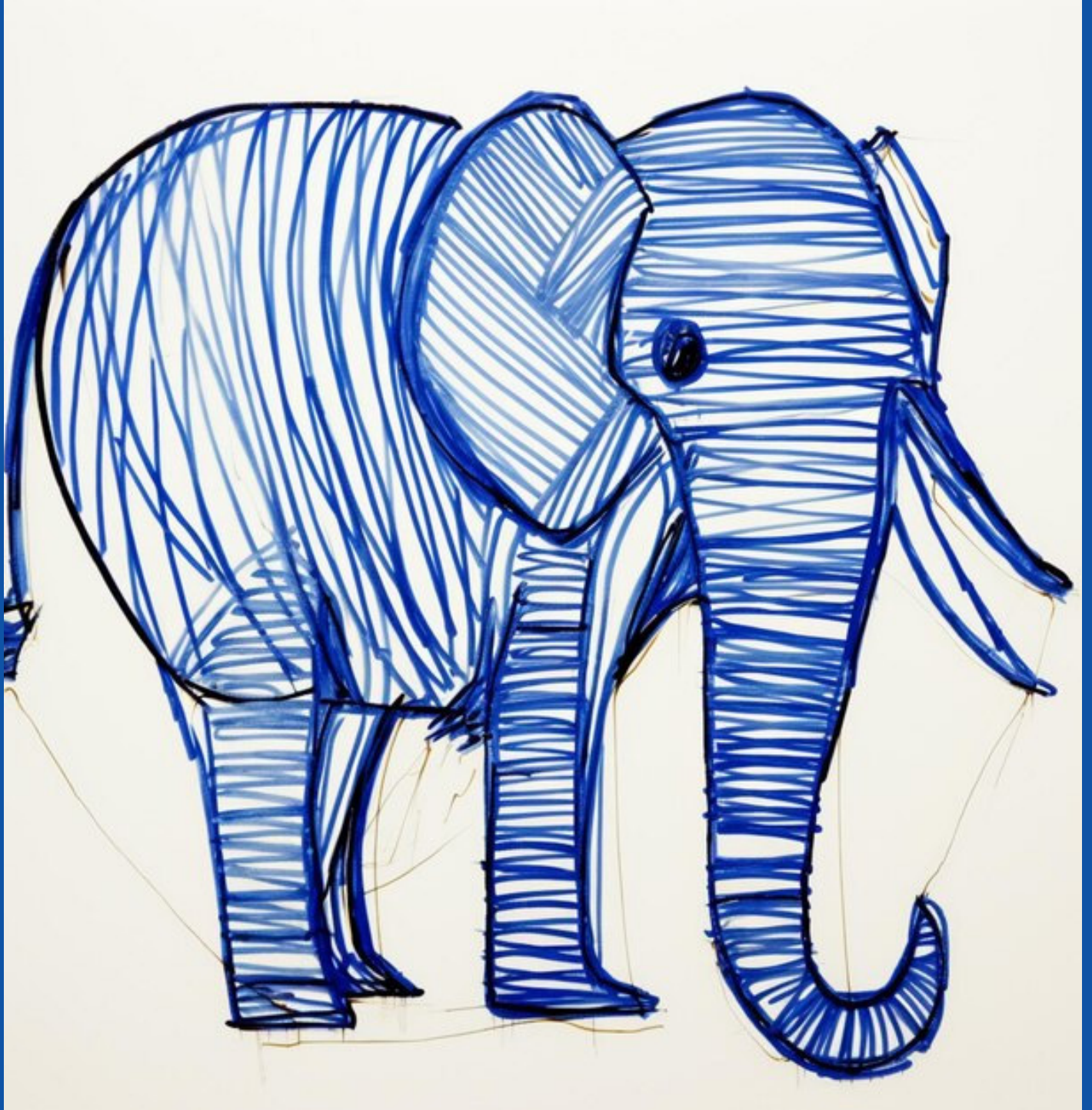
Dünyanın en büyük kara hayvanı olan fil, hortumlular takımının filgiller familyasını oluşturan memeli bir hayvanmış. Geleneksel olarak Asya fili ve Afrika fili olmak üzere iki türü varmış. Soyu tükenmiş türleri de barındıran hortumlular takımından günümüzde soyunu sürdüren bir tek filler kalmış. Bir Afrika fili dört metre boya ve 7.000 kilo ağırlığa ulaşabilirmiş.

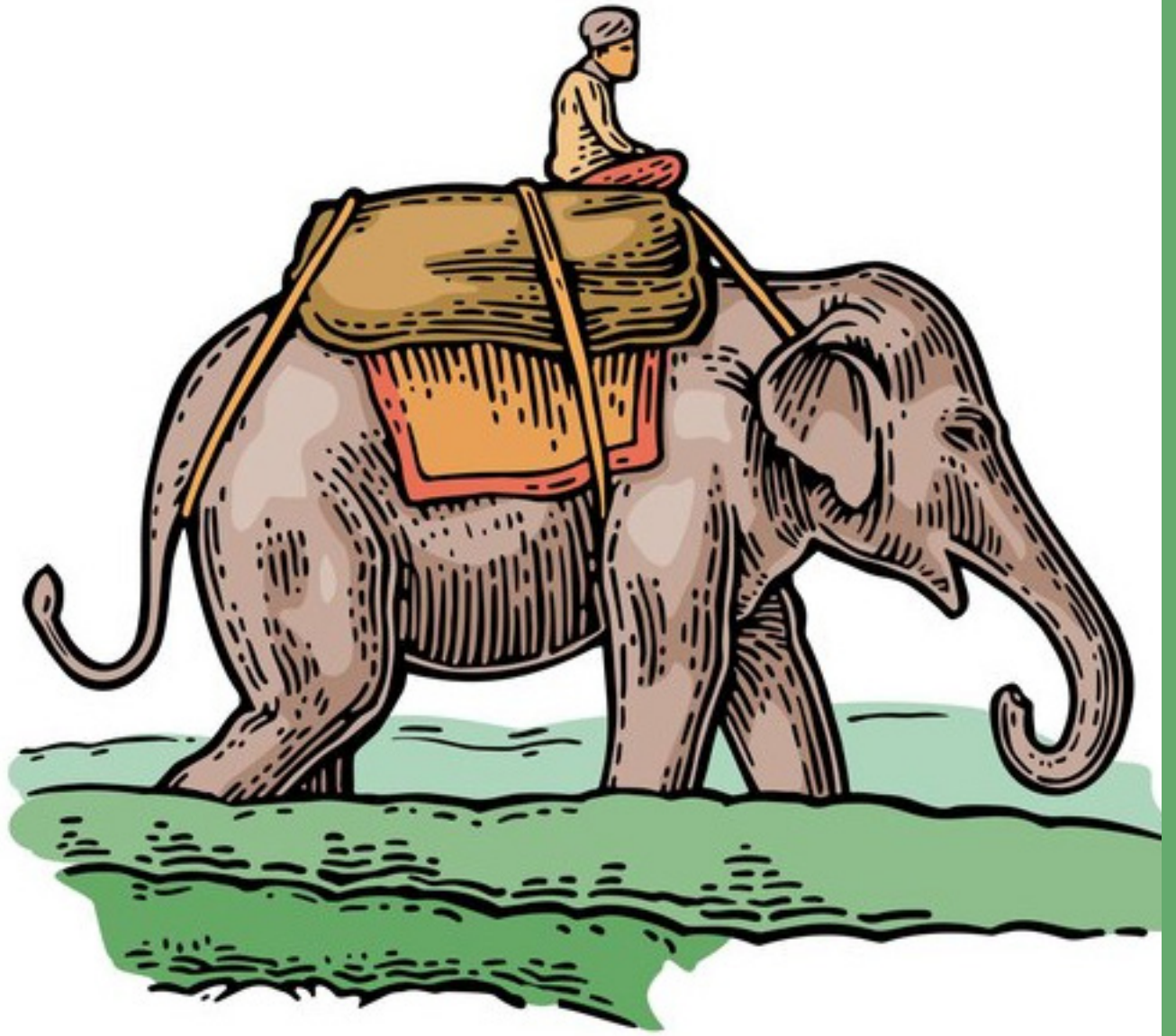
Fillerin en dikkat çekici ve ayırt edici özellikleri arasında, nesneleri yakalamak gibi çeşitli amaçlar için kullanılan uzun hortumları başta gelirmiş. Ama o hortumu nasıl edindiklerinin hikayesini İngiliz şair ve yazar Rudyard Kipling yazmış. Kendi çocukluğunda olduğu gibi bilinmeyenleri öğrenme merakı yüzünden çevresindekilerin kötü muamelesine maruz kalan küçük bir filin hortumunun gelişme sürecini betimlediği bu hikayede bir bakıma kendi çocukluğunu anlatmış. Bu sayıda çevirisini verdiğimiz bu Çocuk Fil hikayesinin kahramanı gibi meraklı biriyseniz gibi bu yazıdan sonra bu filin neler yaşadığını okuyup öğrenebilirsiniz.

Tabii günümüzde de hortum önemini koruyor. Yanlış ve kötü kullanıldığında-hortumlama (kanun dışı yollarla çok miktarda para ve mal elde etmek) gibi- hiç de pozitif çağrışımları yok. Bazen de yanlış anlamalara da neden oluyor. Fil ve hortumu ailemizin yazarı Ahmet Şerif İzgören'in benim de şahit olduğum yaşadığı bir olayı Şu Hortumlu Dünyada Fil Yalnız Bir Hayvandır kitabının kapağına taşımasına vesile olmuş. Üniversite yıllarında çeviri dersinde yaptıkları bir çeviride, "Elephant is the only animal in the world with a trunk" yani "Fil dünyada hortumu olan tek hayvandır," cümlesini öğrencilerden biri "Şu hortumlu dünyada fil yalnız bir hayvandır," diye çevirmiş. Şerif de bunu kitabının adı olarak, kendini kıkır kıkır güldüren yukarıdaki bu cümleyi "Zaten hepimiz aslında "Şu hortumlu dünyada birer yalnız canlı değil miyiz?" diyerek koymuş. Dünyanın hemen her yanında zengin ve fakirler arasındaki uçurumun gittikçe arttığı, gelişmiş batı ülkelerinin dünyanın geri kalanını hemen her anlamda hortumladığı ve de dünyadaki fil nüfusunun gittikçe azaldığı bir dünyada pek de yanlış sayılmaz bu çeviri de. Dışları için günde yaklaşık 55 Afrika fili öldürüldüğü, Afrika fillerinin yaklaşık % 90'ının geçtiğimiz yüzyılda; Asya fillerinin de son üç kuşakta en az % 50 azalmış olduğu bir dünyada fillerin gittikçe yalnızlaştığı bir gerçek.

Özellikle 19. ve 20. yüzyılda hatta zamanımızda bile kaçak avcılarca fillerin öldürülmesinin asıl nedeni olan uzun ve sivri kesici dişlerini filler nesneleri taşımak, yeri kazmak için ve aynı zamanda dövüşürken silah olarak da kullanırlarmış. Geçmişten günümüze kadar yük hayvanı olarak kullanılmış ve kullanılmaya devam etmekte olan bu hayvanlar Eskiçağ ve Ortaçağ boyunca dehşet veren savaş araçları olarak görülmüşler. Savaş filleri karşılarındaki düşman askerlerini önce cüsselerinden dolayı psikolojik olarak çökertmek ve karşı karşıya geldiklerinde de yakalayıp sırtlarındaki kişiye kaldırmak ya da yere bastırıp fildişleri ile parçalamak üzere eğitilirlermiş. Hint destanlarında anlatıldığına göre bütün Hint hükümdarları pek çok savaş fili besliyorlarmış. Bugünkü tankların görevini yapan bu hayvanlar ordunun en ön safında gider, hemen arkasından da piyadeler ilerlermiş. Osmanlıların Fetret Devrine girmesine yol açan 1402'deki Ankara savaşını Timur'un filler sayesinde kazandığı söylenir. Timur'un filleri savaş alanına çıktığında hayatlarında ilk kez bu kadar büyük hayvanlar gören Osmanlı askerlerinin, binlerce ok atmalarına rağmen en ufak bir zarar veremedikleri bu hayvanlar karşısında büyük bir şaşkınlığa uğrayarak kaçarak savaş alanını terk ettikleri söylenir. Yazının burasında Nasrettin Hoca'nın fil fıkrasından bahsetmemek olmaz. Zafer kazanan Timur, savaşı kazandıktan sonra askerleriyle birlikte dinlenmeye çekilmiş ve filleri de bakmaları için Akşehir köylerine emanet etmiş. İyi ama koca koca filler yiyor yiyor doymuyormuş. Zaten yarı aç yarı tok yaşayan köylüler en sonunda Nasreddin Hoca'ya gidip Timur'la konuşmasını istemişler. "Siz de arkamdan gelerseniz, olur," demiş Nasreddin Hoca ve hep beraber düşmüşler yola. Nasreddin Hoca önde, köylüler arkada yürüye yürüye varmışlar Timur'un çadırının önüne. Nasreddin Hoca çadırdan içeri girerken bir bakmış, arkasında tek bir köylü bile kalmamış. Hoca Timur'u saygıyla selamlayıp lafa girmiş; "Köylüler fillerden çok memnun efendim, varsa yeni filleri de gönderebilirsiniz."

Filin büyük ve geniş kulakları ise vücut ısını kontrol etmeye yararmış. Günde ortalama 4 saat at gibi ayakta

uyurlar ve geri kalan zamanlarını yiyecek aramaya ayırırlarmış. Çok şişman kişileri nitelerken kullandığımız “fil gibi” deyimini de günde yaklaşık 150 kg kadar besin tüketmeleri ve 40 litre kadar su içmeleri yüzünden fillerin bize kazandırdığı deyimlerden.

Fil hafızası da fillerin güçlü hatırlama yetilerine gönderme yapan ve geçmişte yaşadıklarını unutmayan kişiler için kullanılan diğer bir deyim. Olağanüstü bir belleğe sahip oldukları bilinen filler aile üyelerini yıllar sonra bile tanıyabiliyor ve hatta uzun mesafeler kat ederek buluşabiliyorlarmış. Bunun nedeni de filin zamansal lobunun (beynin hafıza ile ilişkili alanı) insanlardan daha büyük ve yoğun olmasından kaynaklandığını söylüyor bilim adamları. Filler asla unutmaz denmesi bu yüzden sanırım.

Birçok kültürde de fil figürlerinin şans getirdiğine inanılıyor. Özellikle Çin, Afrika ve Hindistan’ın çeşitli bölgelerinde olduğu gibi bizim kültürümüzde de şans getirmesiyle ünlüymüş fil sembolü. Şansın yanında güç, başarı bereket gibi kavramlar da fille özdeşleşmiş. Ev almak isteyen bir arkadaşına hediye etmek için 7 adet fil biblosu arayanlara sorarsanız da hediye edilen bu fil bibloları o kişiye şans getirip ev almasına yol açarmış. Doğada serbest olarak dolaşan filler sadece Asya kıtasında özellikle de Hindistan’da tuzak kurularak yakalanıp evcilleştirilmiş. Afrika filleri ise tamamen vahşi tabiatlı olup bugün dahi ehlileştirilememekteymiş. Bunun en yaygın şekli, ancak bir filin sığabileceği üç tarafı dik bir çukur açıp içine filin sevdiği meyve ve yeşilliklerin serpiştirildiği meyilli bir yolla hayvanın buraya girmesini sağlamak ve oradan geri dönemez ve kılmıdayamaz hale getirmekmiş. Daha sonra parlak kırmızı, mavi ve sarı renkli elbiseler giymiş avcılar gelir uzun sopalarla hayvanı döverler, ardından beyaz elbiseli biri gelip onları kovalayarak file yiyecek, içecek verir ve yanına oturup onu kendisine ısındırmaya çalışmış. Bu muamele beyazlı adamın file dokunmasına, hatta sırtına binmesine kadar devam eder, bu aşamadan sonra çukurun önündeki toprak kazılarak hayvan dışarı çıkarılır ve filin ehlileştirilmesi gerçekleştirilmiştir. İşte bu yolla ehlileştirilen bir fil de ailemizin şairi Nazmi Ağıl’ın evcil hayvanı, (pet animal) olmuş. O da evde oturmaktan sıkılan filini biraz temiz hava alıp oynaması için parka götürmüş ama sonrasında pişman olmuş ve aşağıdaki şiiri yazmış. Bakalım neymiş pişmanlığının sebebi?

Filimi Parka Götürdüm
Filimi Parka Götürdüm
Hatalı bir hareketti
Öyle daldı ki parka,
Tüm eğlenceyi mahvetti.
Tahteravallinin ucuna
Bir bastı, havaya uçtum.
Sonra da pat düştüm elbet
Çünkü ne uçak ne kuştum
Hemen koşup salıncağa
Oturdı, küt koptu zincir.
Ardından oyuncakları,
Dolaştı üstelik bir bir.
Kaydıraktan kaydı ille,
Tabii ortada sıkıştı,
Arkasında en az elli
Metrelik kuyruk oluştu.
Tırmanma duvarı da ne,
Var mı ki tutacak elin?
Cart, yırtılıvermesin mi
O çıkınca trambolin!
Canın sıkılmıştır diye
Parka götürdüğüm için
Pişman ettin, ama sen dur,
Haftaya senin yerine
Su aygırım gitsin de gör! *

Tabii fil denince Mevlana’nın algının belirsizliğine ve gerçeklerin kişiden kişiye nasıl değiştiğine işaret eden meşhur ‘Fil neye benzer?’ hikayesinden de bahsetmemek olmaz. Çoğumuzun bildiği gibi, karanlık bir odada bir fil vardır ve daha önce hiç fil görmemiş olan bir sürü insan o zifiri karanlıkta filin nasıl bir hayvan olduğunu anlamak için orasına burasına dokunur. İnsanlardan birisi, filin hortumunu elleyip filin, bir hortuma, başka birisi filin kulağını elleyip yelpazeye bir başkası hayvanın ayağına dokunup direğe bir başkası filin sırtını elleyip tahta benzetir. Herkes farklı şeye dokunup algısına göre farklı şey anlatır. Mevlana da hikayesini “Eğer insanlar o karanlık yere ellerinde bir mumla girmiş olsalardı, sözlerinde hiçbir aykırılık olmayacaktı. Çünkü herkes aynı şeyi görüp, aynı şeyi söyleyecekti,” diyerek bitirir.

Gerçekleri görmek için fil kadar büyük (beş kilo) beyinlerimiz olmasına gerek yok. Beyin kalp iş birliğini becerebilmek gerekir. Gerçeklere ulaşmak ve bütünü algılayabilmek için açık gözlerle aydınlık bir ortam, eleştirel bir beyin ve sevecen bir kalp yeter. Bir de filimizi de parka götürmek yerine doğal yaşam alanlarında özgürce yaşamasını sağlasak nasıl olur?

* Nazmi Ağıl, “Filimi Parka Götürdüm” Elma Yayınevi, s. 58

İsmail İĞDELI

İKBAL

Saraya diğer kızlar gibi küçük yaşta alınmıştı Emire Hatun. Dışarıda anıldığı bir adı vardı elbet ama saraya girerken birçok şey gibi onu da yitirmişti. İlk başta o da sadece kimsesiz, kimliksiz ve isimsiz kızlardan biriydi.

Kaderi, bir kadın olarak arzulanıp arzulanmayacağına bağlıydı. Saraya gelen kızlardan güzel olanlar seçilir, sultan için hazırlanırdı. Sultanın beğenisini kazananlar Hatun adını alırdı. İleride soylu birinin kadını veya soylu bir çocuğun validesi olabilecek donanımlara sahip olabilmeleri için de katı eğitimlerden geçerlerdi. Eğer güzel kızlar arasına seçilmezler ise kaderleri ömür boyu hizmet etmek olur kimliksiz yaşamaya mahkûm edilirdi.

Emire Hatun ne çok güzeldi, ne de çirkin... Tam olarak ikisinin ortasındaydı. Muntazam ölçülere sahip bir vücuda sahipti fakat yüzündeki o itici ifade ona karşı olumlu izlenimi engelliyordu. Gür siyah saçları vardı ki bu başını küçücük gösterir, gülünç görünürdü. Donuk ifadeli bir yüzü vardı. Onu gören bir şey düşünmüyor, hissetmiyor sanırdı. İlk bakışta onun yetenekli, sevimli olduğunu düşünmek güçtü. Emire Hatun, ilk başta hizmetliler kısmına düşünülmüştü. Gökler onun için farklı bir kader çizmiş olacak ki hatun adayları arasına son anda katılıvermişti. Sessiz ve belirsiz hâli onu tehlikesiz olarak göstermişti.

Eğitimler sonrası es kaza sultanın huzuruna çıkmış Hatun adını almıştı. Emire Hatun'un şansı yaver gitmiş olacak ki hemen gebe kalmış, saraydaki hatunlardan biri iken doğurduğu erkek çocukla bir isme, ayrıcalığa ve sosyal statüye sahip olmuştu. Sultanın ilk erkek çocuğunu doğurmakla emretme hakkına kavuşmuştu. Artık birçok ayrıcalığa sahipti. Çünkü o artık bir haseki sultandı. Bu ayrıcalıklardan biri de adı oldu. Emire Hatun adını aldı.

Bir gün ormanda yaralı yavru bir fil bulundu. O diyarın insanları daha önce fil görmediklerini için hortumu ve kocaman kulakları olan bu canlıya karşı ne hissedeceklerini bilemediler. Yavru fil saraya taşındı ve tedavi edildi, bir taraftan da nasıl bir hayvandır diye araştırmaya başladılar. Uzun arayışların sonunda bulunan hayvanın fil yavrusu olduğu, bir savaş sırasında çok uzaklardan gelmiş olabileceği, anne file dair herhangi bir bilgiye sahip olunmadığı öğrenildi.

Sultana fillerin savaş sırasında kullanıldığı ve fili olan tarafın büyük bir üstünlüğe sahip olduğu söylendi. Sultan bunu duyduğunda çok mutlu oldu. Filin kendilerine parlak bir gelecek vaat etmesinden olacak ki bu file İkbâl ismi verildi.

Emire Hatun ve İkbâl saraya aynı zamanlarda girmişlerdi. İkisi de saraya kendi rızaları ile gelmemiş, önceki yaşamlarından ve kimliklerinden koparak yeni yaşamlarına alışmaya çalışmışlardı. Sarayda uzun süre isimsiz yaşamışlar, aynı zamanda kimliklerine kavuşmuşlardı.

İkbâl ve Emire Hatun'un yaşamları kendi iradeleri dışında şekilleniyordu. İkbâl; yaşam alanı olan ormandan koparılmış, dört duvar arasına hapsedilmişti. Yaratılışına uygun yaşam becerilerini öğrenebileceği kendi türünden canlılarla yolu ayrılmıştı. Emire Hatun ise önceki yaşamında kim olduğu, kimi kimsesi var mıydı çoktan unutmuştu. Her ikisi de en başta yeni yaşamlarındaki katı kurallarına ve hapsedilişlerine direniş gösterecekler de zamanla boyun eğmek zorunda kaldılar. Sultanın iltifatına mazhar olmakla diğer saray üyelerinden ayrılmışlar, gelecekleri parlak görünmesi nedeniyle büyük kıskançlığın hedefi olmuşlardı. İkbâl kendisini ilgilendirmeyen savaşların savaşçısı olmaya hazırlanırken, Emire Hatun ise nefes alıp vermeyi sürdürmek için gireceği zorlu savaşlara hazırlanıyordu. Zira yaratılışları farklı, kaderleri bir örülmüştü Yaratıcı tarafından...

Fatma KAYA

FİL RENGİNDE FİL OLMAK MI, OLMAMAK MI?

Size bir şey söyleyeceğim, ‘Pembe Fili düşünmeyin olur mu?’(...sessizlik...)

Ne oldu direkt olarak gözümüzün önüne pembe fil geldi değil mi?

Kitabın yazarı Z. Selvili böyle söylemişti bir programda. Birisi bize bir şeyi yapma dediğinde direkt olarak yapmaya odaklanıyor zihnimiz. Zihnimizin içerisinde konuşan sesler varsa eğer, bunlar ne yazık ki genellikle; yapma, etme, şurada şunu yaptın bak nasıl başarısız oldun gibi yargılarla çalışıyor. Çoğu zaman bu yargılar bize bile ait değil. Tabii ki burada kastettiğim tehlikeli bir şeye gözü kara yürümek değil. Ateşe elini uzattığında elin yanıyorsa bir daha ateşin yakma olasılığının olduğu ateşe el uzatmazsın. Hoş bu yanmadan çıkan dersle birlikte karar verip özel çalışmalar yapıp ateşin üzerinde yanmadan yürüeyebilen insanların olduğunu biliyoruz. Bazı olur olmaz denilen şeylerde var elbette bazen ispatlanamaz çünkü görürsünüz, hissedersiniz, iştirsin ve tüm bunlarla birlikte sadece yaşamanız gerekir. Bunlar içgörü ile ilgili.

Pembe Fili Düşünme kitabının yazarı insan hayatında sadece pozitif duygulara odaklanmanın insan üzerinde yarattığı eksikliğin ne denli büyüdüğünü anlatıyor. Başarı yeterlilik başarısızlık ise yetersizlik

olarak görülüyor. Bununla birlikte düşünme, yapma, gitme, başlama vb... sözcükler tersine etki yaparak kimi zaman tetikleyici yada pasifize eden nedenlerin alt yapısını oluşturabiliyor. Ne demişti yazar? Pembe Fili düşünme!.. Biz ne yaptık? Düşündük. Yada düşünmeyip zorla başka bir şey düşünmüş olabiliriz. Ben burada ne demek istiyorum: Düşünmek yada düşünmemek tüm mesele bu değil tabii

Kendi düşünce sistemiyle kendinden sıkılan Fil benim dostum ‘Elmer’ dan bahsetmek istiyorum size. Çocuk kitaplarından severek okuduğum fil Elmer, fil renginde bir fil değil. Rengarenk bir fil. Bu Elmer karakter olarak hiç bir file benzemiyor. Çok farklı bir fil. Kitaptaki karaktere göre bizim ülkemizden şıp demiş Kemal Sunal’ın burnundan düşmüş sanki Bu tamamen benim yorumum. Herkesin onun ‘A’ demesine dahi gülüyor. O derece... O ise bir gün kendisine gülünmesinden çok sıkılıyor “Yeter artık!..” diyor kendi kendine, “Herkes bana gülüyor. Ben rengarenk olduğum için bunlar oluyor. Bıktım bu durumdan. Bundan kurtulmam lazım” diyor. Yola koyuluyor. Yolda gördüğü timsah, sincap, vb... Dostlarına “Günaydın” diyor. Onlar hiç kimseye gülmedikleri bir tebessümle “Günaydın Elmer” diyorlar. Gidiyor, gi-

diyor tek renkli bir meyve ağacı görüyor, “Buldum” diyor, ağacı sallıyor, yere düşen meyvelerin üzerinde debelenerek, yuvarlanarak kendi renklerini kapatıyor. Kendi renklerini kapatıyor. Kendini kendi yapan renkler kapanana kadar dut rengine bulanıyor. Tıpkı başkalarının gözünden kendini değerlendirip; kendi renklerini herkes gibi oldurup kabul görmeye odaklanmayı seçen seçimler gibi... Tek renk Elmer... Herkesin herkese herkes gibi herkesçe tepki verdiği tepkileri görmeye başlıyor. Tabii ya empati kurmak başkası olunca daha net anladığı bir şey oluyor. Herkes onun merhabasına “Merhaba fil kardeş” diyerek yanıt veriyor bu defa. Herkesten aynı ses tonuyla bir merhaba alıyor. Bu durum onu rahatsız ediyor. İçinde bir yerlerde bir şeylerin ters gittiği mesajını veren gövdesinden büyük bir duygu var. İşte bu duygu rahatsızlık duygusu...

Ya bunu hissetmeseydi? Hemen kaçsın mı bu duygudan. Bunu hissetmeseydi değişimi nasıl seçebilirdi ki? Pembe fili düşünme kitabında yazarın dediği ‘Acı, üzüntü, başarısızlık, yetersizlik’ duyguları bunlar savmamız gereken duygular değil aksine bunlar kendimizi daha iyi tanımamız için varlığı ortaya çıkan duygular.

Elmer’a dönecek olursam yağmur başlıyor ve Elmer da dahil tüm filler bir aradalar, ıslanıyorlar. Elmer herkesin ortasında Hortumundan hayatında çıkardığı en ilginç ve komik sesle bir ‘BÖÖÖH’ yapıyor ki sormayın gitsin. Tüm filler ortadaki bu böööh yapan filin kim olduğuna bakıyorlar ve ne görsünler, üzerinden boyalar akan rengarenkliği böööh sesiyle birleşince hayatının en komik anlarından birini fillere yaşatan Elmer’dan başkası değil. Filler hayatlarında gülmedikleri kadar çok gülüyorlar. O gün Elmer günü olarak tüm fillerin kendilerini Elmer’a benzer renklerde rengarenk boyayarak kutladığı gün olarak tarihe geçiyor.

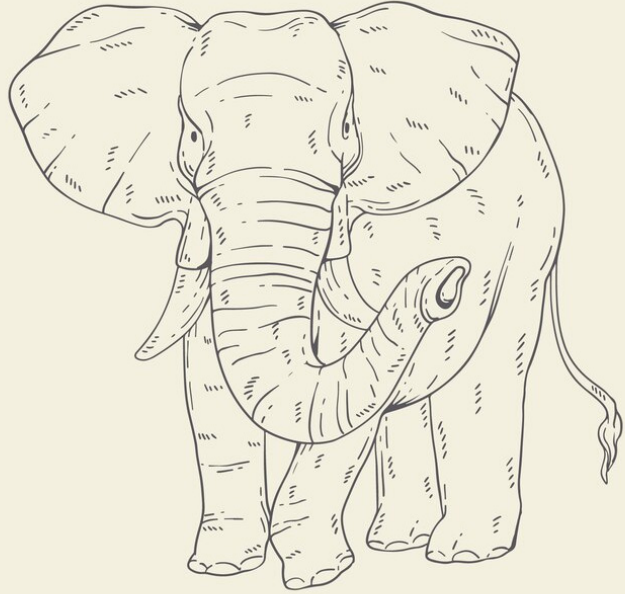
Bu kitabımla öğrencilerimle tartışacağımız çok yönlü beyin fırtınası yapıyoruz. Burada vurgulamak istediğim nokta, memnun olduğumuz duygular ve memnun olmadığımız duyguların varlığı bizi var eden kıymetli anlar. Bu konu birçok hayvan veya birçok obje örnek gösterilerek vurgulanabilirdi. Burada fil üzerinden vurgulamamın nedeni hem dergimizin Dünya Fil Günü olması sebebiyle bu ayın teması olarak belirlediği konu olması. Hem de dergimizin belirlediği konu ile ilintili konular silsilesi doğurmak beni çok heyecanlandırıyor ve tabii ki Fil varlık sebebiyle yaşam tarzıyla insan yaşamına örnek alınarak ‘varlığıyla’ onurlandırılması gereken bir can. Şu bir gerçek, yazarken nelerle neler bağlantılanabiliyor bunu görmek, düşündürmeyi seçmek kıymetli, kıymetli yollar ve öğrenmeler açıyor.

Miraç’la birlikte belgesel izliyoruz. Belgeselde Filler aileleriyle geziyorlar. Güçlü hafızaları ile 20’den fazla aile üyesini tanıyorlar ve oldukça kalabalık guruplar hâlinde geziyorlar. Ailenin en yeni yetişen en genç filini en az 3 yıl boyunca ve vücudunun herhangi bir yerinde yaralanma nedeniyle yavaş yürüyeni ise iyileşene kadar tam ortalarına alıyorlar ve onun etrafına etten duvar örüyorlar. Niçin? O filin farklı sürecinden dolayı onu kaybetmemek için. Elbette filler beden büyüklüğü nedeniyle aslanlara dahi kolay av olamayacak nitelikte gibi görülebilirler bununla birlikte bunu birbirleriyle eşsiz kolektif hareketler bütünüyle kurdukları bağ ile gerçekleştiriyorlar.

Aslanlar fil gurubunu dağıtmaya çalıştı... (Aslan burada değerlendirmenize kalmış olumlu veya olumsuz düşünce olabilir. Ben vurgumu fillerin beraberliğinin gücünü ele alarak yazacağım.) Ama filler bir araya gelerek aslanlara karşı durdu. Aslanlar vazgeçene kadar etten duvar ördü. Hortumlarıyla yüksek titreşimli sesler çıkararak aslanları savmaya çalıştılar. Ve aslanlar burada grubu dağıtamadı. Ortadaki yavru fil ile yaralı fili avlayamadılar. Oysaki aslanlar ortadaki zayıf halkayı fark etmiş ve sürüyü oradan ayırarak dağıtmayı hedeflemişlerdi. Filler için olumlu olarak değerlendirmeyi seçtiğimiz bu sonuç Aslan için olumlu mu? Aslanlar açlıktan ölmeyi tercih edemez. Yaşamayı tercih edip enerjisini daha az harcayacağı dişine göre bir av seçmeye koyuldu sonra ya da yalnız ve kaybolmuş bir fil gördüğünde ne kadar sonucun kendi çıkarlarına hizmet edeceği ne kadar söz konusu siz düşünün. Yalnız fil Elmer gibi yalnız başına gidip ne yaptığını ne için nereye gittiğini bilip gidiyorsa dönüşüp farklılaştığında olumlu olumsuz duyguları sayesinde dönüşebiliyor. Hem de yine yeniden. Peki ya Elmer giderken dostu olmayan ve birde aç olan bir aslanla karşılaşılsaydı durum ne olacaktı? Fil için olumsuz olabilir ama aslan için durum hiç öyle değil.

Yaşamak için her canlı önceki deneyiminden faydalanmak üzerine bir şeyler katmak ve yeni stratejiler geliştirmek zorunda. Dolayısıyla tüm bunlar tüm biraradalıklar ile anlamlı oluyor. Hal böyle olunca kıssadan hisse düşen cebimize, olumlu olumsuz duyguların varlığı. Her şey bizim için. Biri olmazsa diğeri doğmaz. Sonunda başardım hissiyatı iyi hissettirir, sadece bu hisse odaklı koşunca yolda kendimizi hep pembe fili düşerken görmeye benzer. Bu da pembe fil olduktan sonrası, olmuş olduktan sonraki boşlukla bir türlü dolamaz.

FİLLERİN DUYGUSAL VE YAPISAL YÖNLERİ

Yeryüzünde bulunan filler; Asya, Afrika ve Afrika Savan olmak üzere üç fil çeşidi olarak bulunmaktadır. Filler Sahra, Afrika ile Güney ve Güneydoğu Asya'da yaşamaktadırlar. Otçuldurlar, yapraklar, çimenler, çalılar meyveler ve çiçeklerle beslenirler.

Asya ve Afrika fillerinin belirli fiziksel yapı ve özellik olarak ayıran ve farklılıkları vardır. Bunlardan bazıları şöyledir; Asya fillerinin kulakları Afrika fillerine göre daha küçüktür, Asyalıların dişilere hem erkeklerinden hem de dişi Afrikalı fillerden daha kısadır. Afrika fillerinin hortumunda iki parmak bulunurken Asya fillerinde bir tane parmak bulunur. Asya fillerinin kafasında girinti varken ve kafalarının tepesi ikiz kubbeli şeklindedir, Afrika fillerinin alnı daha geniştir. Afrika fillerinin sırtında uzun ve küçük bir çukur bulunur cüsseleri geniş omuzları kısadır.

Filler ayakta uyumayı severler, ancak yakalanan veya sirklerde çalıştıran filler bir süre sonra insanlar gibi yatarak uyumayı öğrenir, otçul olan filler savan, orman, çöl ve bataklık gibi doğal yaşam alanlarında bulunurlar ve genellikle su kenarlarını tercih ederler. Karada yaşayan en büyük hayvan olan Afrika filinin erkeği 4 metre boya ve 7000 kg'a ulaşabilirler. Yaklaşık olarak dokuz ile 12 saat arası yemek yemeye zaman ayırırlar bunun yanında ailelerine önem veren hayvanlardır. 8 km uzakta çalan trompetin sesini duyabilirler.

Bir filin hortumunda yaklaşık 50.000 tane kas bulunur. Yaklaşık olarak 70 yıl yaşarlar, beyinleri yaklaşık olarak 5 kg olabilmektedir. Dünyanın en ağır beyinlerine sahiptirler. Tarihte kaydedilmiş en büyük fil ağırlığı 10.886 kg. yüksekliği 4 metre uzunluğa ulaşmaktadır. Memeli hortumlu sınıfından sadece fillerin soyu tükenmemiştir. Araştırmalara göre sürüden bir fil öldüğü zaman sürünün uzun bir süre yas tuttuklarına rastlanmıştır. Hamilelik süreleri iki yıl sürmektedir. Yeni doğan yavru bir fil yaklaşık olarak 100 kg ağırlığında olabilmektedir. Bir günde yaklaşık olarak aralıksız olarak 16 saat yemek yemektedirler. Filler yaklaşık olarak 5 saat uyudukları gözlenmektedir. Dişi filler sürü olarak dolaşırken erkek filler yalnız ve sürekli olarak sürü değiştirerek yaşarlar. İnsanlar dışında çeneleri olan tek memelilerdirler. Erişkin bir Asya fili hortumunda yaklaşık olarak 8,5 kg su barındırmaktadır. Koşmaya başladıklarında atlar kadar hızlanabilirler ve oldukça iyi birer tırmanıcıdırlar. Dünya üzerinde yaşayan en zeki hayvan türlerinden biridir. Kocaman olmalarına rağmen arılardan korktukları gözlemlenmiştir.

Filler duygusaldırlar ve zekalarıyla öne çıkma nedenlerinden biri de yüksek empati yeteneğine sahip olmalarıdır. Mutluluk paylaştıkça çoğalır, sözü fillerin bir yaşam felsefesi gibidir, bunun kanıtı da yapılan deneylerde üzgün olan fillerin mutlu olmasını sağlamaya çaba gösteren diğer filler gözlemlenmiş olmasıdır. Onlar arkadaşlık kavramını çok iyi bilirler. Sıkı dostluklar kurdukları da görülmektedir. Aralarında inanılmaz güven duygusu bulunmakta, bunları da birbirlerini besleyerek göstermektedirler. Ayrıca üst düzey görsel zekaya sahiplerken kendilerini aynada tanıdıkları da saptanmıştır. Hem eğlenceli, hem de ciddi yapıya, karektere sahiptirler. İnanılmaz derecede sezgileri vardır, altıncı hisleri olağan üstüdür. Geleceği ve olacakları hissettikleri gösteren belirtiler 280 metre ötedeki fırtınayı sezebildikleri ve kuraklık başlamadan sulak kıyılara göç ettikleri gözlenmektedir. 2004 yılında yaşanan büyük Asya tsunamisinden önce yüksek alanlara göç ettikleri görülmektedir. Fillerin yapılan araştırmalarda hafızaları yaklaşık olarak

30 yıldan daha uzun zamanı hatırladıkları gözlenmiştir. Bir deneyde Tanzanya'da kuraklık yaşanan bir bölgede üç farklı sürü incelenmiş bu sürülerin liderliklerini üstlenen filler tam 30 yıl önce aynı olayı yaşamışlar, su kaynaklarına doğru yaptıkları göç rotası 30 yıl sonra tamamen tekrarlamışlar. Bunların yanında yıllar sonra bile bir kere gördükleri kişileri tanıdıkları bilinen bir gerçektir.

Filler de insanlar gibi birbirlerine isimleriyle hitap ederler. Vahşi Afrika filleri; insan dışı hayvanlarda nadir görülen bir kabiliyeti kullanarak birbirlerine isimlere benzer sesler çıkararak iletişim hâlinde çağrılarla hitap ettikleri tespit edilmiştir. Örneğin yunuslar ve papağanlar, muhatabın çağrılarını taklit ederek türdeşlerine hitap ederken, insan isimleri genellikle adlandırılan bireyin çıkardığı seslerin taklidi değil. Bu özelliğin sadece insanlarda olduğu varsayıyordu. Ancak vahşi Afrika filleri üzerinde yapılan araştırmalar sonucunda bu inanç kısmen değişmek zorunda bıraktı sonuç olarak. Yapılan bazı kurumlardaki araştırmalar ve çalışma deneyler sonucunda makine öğretim tekniğini kullanarak gözlemlerden şüphelendikleri davranışı; fillerin yaptığı çağrıların istenen alıcıyı tanımlayan isim benzeri bir bileşen içeriği doğruladı. Yapılan araştırma deney ve gözlem sonucunda kaydedilen çağrılarını tekrar çaldıklarında, fillerin kendilerine yöneltilen çağrılara geri dönerek veya hoparlöre yönelerek olumlu şekilde yanıt verdikleri gözlemlenmiştir. Diğer fillerin ismini içeren çağrılar ise bu kadar tepki görmediği saptandı.

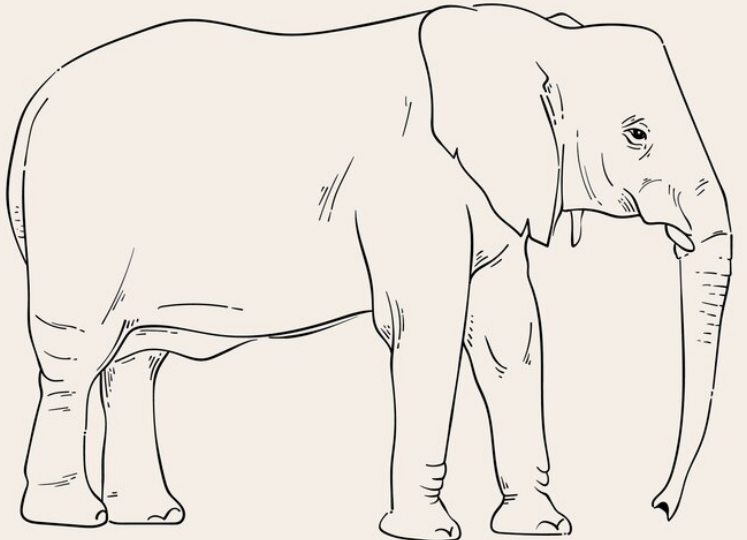
Filler ve insanlar benzer sosyalleşmeye sahipler. Sosyal bakımdan karmaşık ve yüksek oranda iletişim kabiliyetine sahipler. Filler insanların sürdürdüğü karmaşık sosyal ağlara benzer şekilde aile bireyleri, sosyal gruplar ve daha büyük klan yapısı içerisinde işlev gösteriyorlar. Araştırmacıların öne sürdüğü üzere benzer ihtiyaçlar, muhtemelen her iki türde de keyfi ses gelirtçilerinin (diğer bireyleri soyut seslerle isimlendirmenin) gelişimine yön vermiş, birbirleriyle görme, koku ve dokunma ek olarak sesli şekilde iletişim kuran konuşan hayvanlardır. Çağrılarını aralarında çağrı yapan bireyin kimliği, yaşı, cinsiyeti, duygusal durumu ve davranışsal bağlamı da dahil birçok bilgi iletiyor. Ses tellerini borazan gibi kullanmaktan düşük gürleme sesi çıkarmaya kadar fillerin yaptığı seslendirmeler, içlerinde insan kulağının duyabildiği aralığın altındaki ses ötesi seslerinde yer aldığı geniş bir frekans tayfına uzanıyor. Filler bu çağrılarını kullanarak grup hareketlerini uzun mesafelerden eşgüdümleyebiliyor.

Filler yapısal ve fiziksel özellikleri bakımında kocaman gövdesi, uzunca boyları devasa ayakları kocaman kulakları ve uzunca dişleri olmasıyla birlikte, çok uysal sezgisel ve hissel yönleri güçlü empati kuran iletişim sağlayan aralarında arkadaşlık ve güven duygusu yüksektir, sadakatli, yüksek hafızaya sahip zeka seviyesi yüksek, dostlukları güçlü, geçmişini hatırlayan gelecek için ön görüşleri yüksek olan, yüksek hafızalarıyla doğada bulunan ender hayvanlardan olduklarının kanıtıdır.

Böylelikle fillerin duygusal dünyasının da ne kadar zengin ve özel olduğunu görmek mümkündür. Filler kutsal kitaplarda, kültürlerde, edebiyatta fazlasıyla kullanılmıştır. Kutsal kitabımızda Fil Suresinde şöyle bahsedilir; “Rabbinin, fil sahiplerine ne yaptığını görmedin mi, onların tuzaklarını boşa çıkarmadı mı? Üç, dört, beş üzerlerine balçıktan pişirilmiş taşlar atan sürü sürü kuşlar gönderdi, onları yenilmiş ekin yaprakları hâline getirdi.”

Kültürümüzde birçok evde yedi fil peş peşe dizilmesiyle ev sahibi olunacağına inanılır. Fakat burada bu fillerin diziliminde de bir detay vardır. Fillerin burunları değil, kuyrukları sokak kapısına bakacak şekilde dizilir ki eve giren bereket evde kalsın diyerek aksesuar olarak kullanılmıştır.

“Filler tepişir, karıncalar ezilir” sözü ile güçlü kimseler birbirlerine girerler, bundan aralarında bulunan güçsüzlerin zarar gördüğü anlatılmak istenmiştir.

Mürsel KOÇ

KADİM ÖĞRETİCİ FİL

Hermetik ve alşimik perspektiften baktıran şahsına münhasır canlı.

Doğayı zarifçe kullanan, boyutundan bağımsız meşum ifadeden uzak kaderine uyan bilge topluluk.

Tutsaklaştırıcı realitede umuda olan ihtiyacı karşılayan, şans getiren sembolün baş tacı olan canlı.

En alt sınıflandırmada geçen sürü insanının aksine sürü psikolojisini en üst şekilde yürütebilen güce muktedir olan fizyolojik varlık.

Tezahürleri çağlara göre farklılık gösterse de duvarlar inşa eden insana rağmen mutlak tahakküm arzusundan uzak; entelektüel, örnek alınası grup.

Hayata karşı takındığı tavır ve tahakküme karşı durabilme cesaretiyle insanlığa umut ışığı olan varlık.

Dünyanın çehresini güzelleştirirken öz kavrayışı birçok alana sirayet eden onurlu grup.

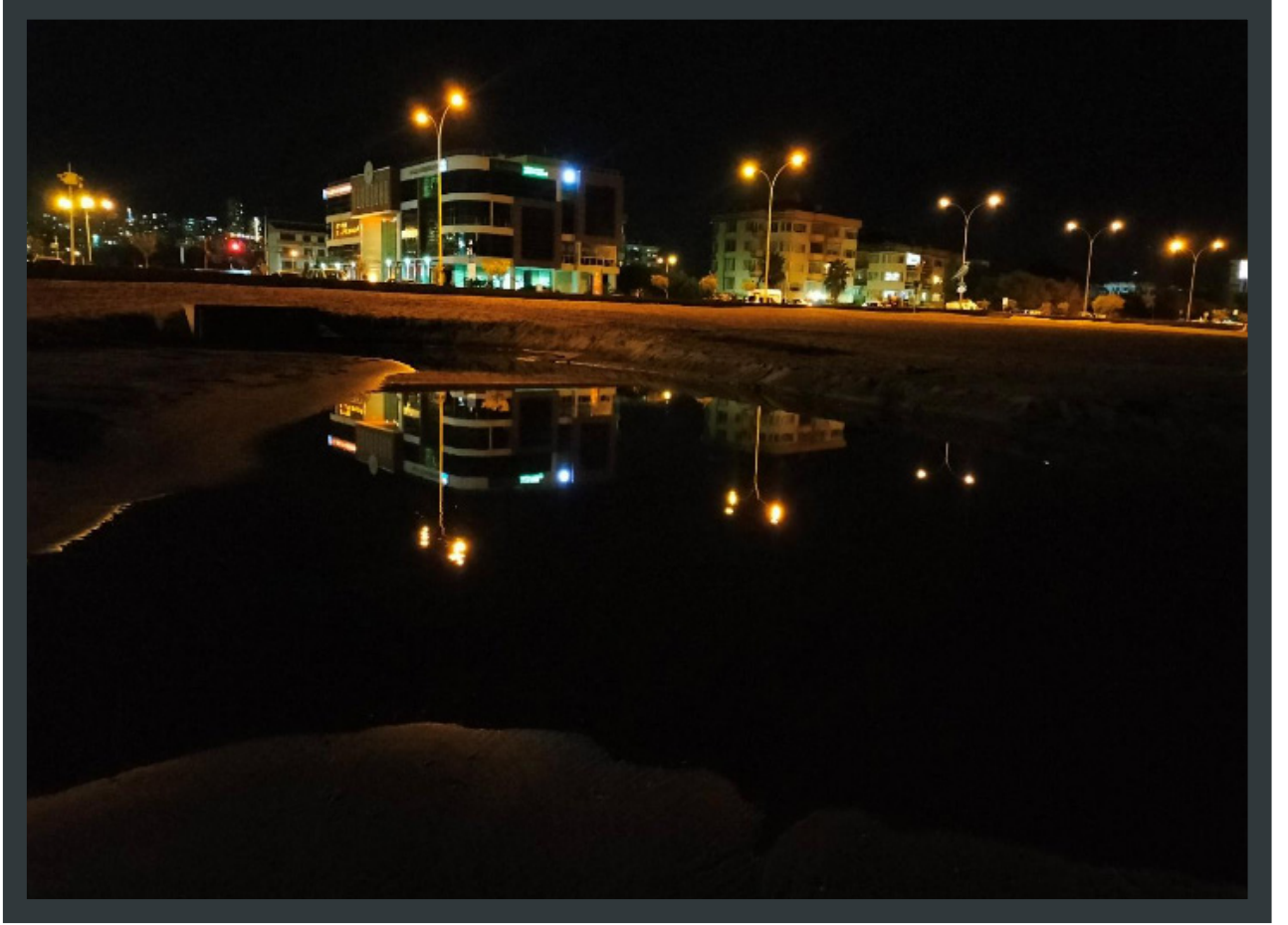
Yaşam tahayyülüne dokunan, kolektif bilinci bütün değerlere temellik edebilecek derecede insana örnek teşkil etmesi gereken boyutta yaşayan, doğaya dokunan familya.

Velhasıl 12 evrensel değeri de bünyesinde barındırırken bu kadim, öğretici canlıyı kendi hâline bırakmalı, evrendek rolünü dikkate almalı...

Betül UTCU

Yansıma fotoğraf / Atakum / SAMSUN

Yansımalar, ışığın ve rengin bir nevi taklit edilmesidir.

Fotoğrafçılığın farklı bir tekniği olan yansıma çekimleri genellikle kompozisyona ilgi uyandırmak için kullanılır.

Yaratıcı fotoğraflar çekmeyi sağlayan yansımalar; su birikintileri, camlar, gözlükler gibi görüntüleri taklit eden öğeler kullanılarak yapılır.

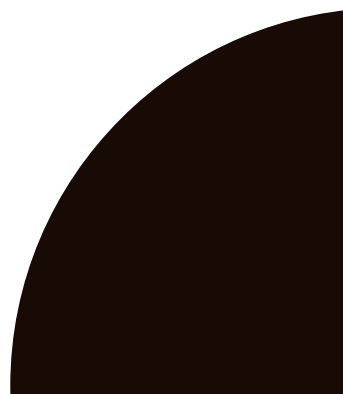
Rafiye ÖZTÜRK KALAYCIOĞLU

ŞEYH ZAYİD CAMİİ / Abu Dabi –BİRLEŞİK ARAP EMİRLİKLERİ

Şeyh Zayid Camii (Ulu Cami veya Büyük Cami), Abu Dabi’de Birleşik Arap Emirlikleri’nin kurucusu, 2004’te hayatını kaybeden eski Devlet Başkanı Zeyd bin Sultan el-Nehyan’ın anısına, 2007 yılında ibadete açılan camidir.Dünyanın sayılı büyük camileri arasındadır. 2.412 metreka- re alana sahip Şey Zeyd Camii’nde 40 bin kişi aynı anda ibadet edebilir. Mussafah ve Maqta köprüleri arasında deniz seviyesine 9,5m. yüksek- likte bir tepede konumlanmıştır.Cami, 1988 yılında uluslararası bir tasarım yarışması sonucunda Suriyeli mimar Yousef Abdelky tarafın- dan tasarlandı. 1996 yılında başlatılan proje, 2004 yılında Şeyh Zeyd’in ölümünden sonra onun adını aldı. Şeyhin naaşı da cami alanındaki anıt mezara defnedilmiştir. Başta Türk ve Arap camii mimarisi olmak üzere, Kuzey Afrika, İran, Hindistan gibi ülkelerdeki İslam mimari çizgileri ve motiflerinin camide uygulanmıştır. 82 kubbe ile örtülü mekan, 1048 kolon tarafından taşınır. Dört köşesinde birer minare bulunur.Avlu tamamıyla Makedonya’dan çıkarılan beyaz sivek mermeri ile kaplıdır. Avlunun üç tarafı revaklı bir geçit ve havuzla çevrilidir. Revaklar çift kolonludur; sütun başları yaldızlı hurma desenlidir. Kolon yüzeyleri ve zemin mermer üzerine el işi mozaik desenlidir. Desenler, İngiliz sanatçı Kevin Dean’in eseridir.Üstü kubbe ile kaplı, revaklı büyük giriş bölümü iç ve dış duvarları çini panolarla bezelidir. Panoların bir kısmı İznik Vakıf Çinileri tarafından üretilmiştir ve bazıları hattan Hasan Çelebi ta- rafından tasarlanmıştır.Üç büyük kubbe ile örtülü iç mekanda kolonla- rın üstü mermer üzerine değerli taş ve altın kakma motiflerle süslüdür. Zemin, dünyanın en büyük tek parça el dokuması halısı ile kaplıdır. Ali Khaliqi adlı İranlı sanatçının tasarladığı 5627metrekare büyüklüğünde- ki halı 1200 kadın tarafından 2 yılda dokunmuştur. Kubbelerin ortasın-

Önder KOÇ

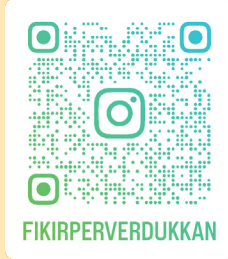
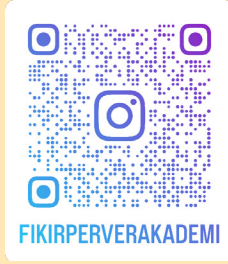
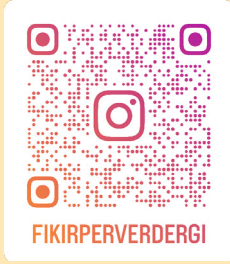

GÖKKUŞAĞI /Northampton/ İNGİLTERE

Gökkuşağı, güneş ışınlarının yağmur damlalarında veya sis bulutlarında yansıması ve kırılmasıyla meydana gelen ve ışık tayfı renklerinin bir yay şeklinde görüldüğü meteorolojik bir olaydır. Gökkuşağındaki renkler bir spektrum oluşturur. Tipik bir gökkuşağı kırmızı, turuncu, sarı, yeşil, camgöbeği, mavi ve menekşe renklerinden meydana gelen bir renk sırasına sahip bir veya daha fazla aynı merkezli arklardan ibarettir. En çok rastlanan çeşidi ilkel (birinci) gökkuşağıdır. Bu çeşidin merkez açısı 42° civarındadır ve kırmızı renk dış tarafa, mor renk iç tarafa isabet eder. Bazen ışığı daha zayıf merkez açısı 50° civarında olan tali (ikinci) gökkuşağına da rastlanır. Güneşin ufuktan yüksekliği 52 dereceyi geçerse gökkuşağı oluşmaz, $42,5$ derecenin üzerinde olursa gökkuşağı görülmez. Bunda renk dizilişi diğerinin tersidir. Bunların haricinde sadece dar kırmızı veya kırmızı-yeşil renk bantlarından müteşekkil küçük kuşaklar da görülür ve bunlar birinci gökkuşaklarının iç tarafında ve ikincilerin dış tarafında bulunurlar. Gökkuşakları; ışık ışınlarının yağmur damlaları ve sis tanecekleri tarafından kırılması, yansıtılması ve dağıtılması ile meydana gelir. Gökkuşağının olabilmesi için gökyüzünde güneş olmalıdır. Gökkuşaklarının sık görüldüğü zaman ikindiye doğru özellikle sağanak yağışların geçmesinden sonraki zamandı. Gökkuşağı daima güneşin tam karşısında olan kısımdadır. Gökkuşağını görebilmek için güneşe arkamızı dönmemiz gerekmektedir.

Mürsel KOÇ

Bizi sosyal medya hesaplarımızdan takip etmeyi unutmayın !

Sanat, dünyayı yansıtan bir ayna değil dünyanın
onunla řekillendirildięi bir řekiçtir.

Bertolt Brecht

Yaşam, sadece birkaç uygulamaya geçirilebilir giriři bulunan bir
tiyatro salonudur.

Victor Hugo

Tiyatro tutkusu giderek hayata daha bir demokrat, daha bir özgür-
lükçü, daha bir barışçıl bakmamı sağladı.

Rutkay Aziz

Tiyatro, uygarlığı, bütün yurt sathına ulaştıran çok etkin
bir sanat dalı.

Haldun Taner

Kasım 2017' de üniversite öğrencileri tarafından başlatılan köy okullarına kütüphane kurma projesi bugün itibariyle **28 okula ulaşmıştır**. İncelemek için sosyal medya hesaplarını ziyaret edebilirsiniz.

Gidilen okul sayısı: 28
Götürülen kitap sayısı: 10175
Toplanan kitap sayısı: 12117

Geleceğimiz Kitapta

@geleceğimizkitapta